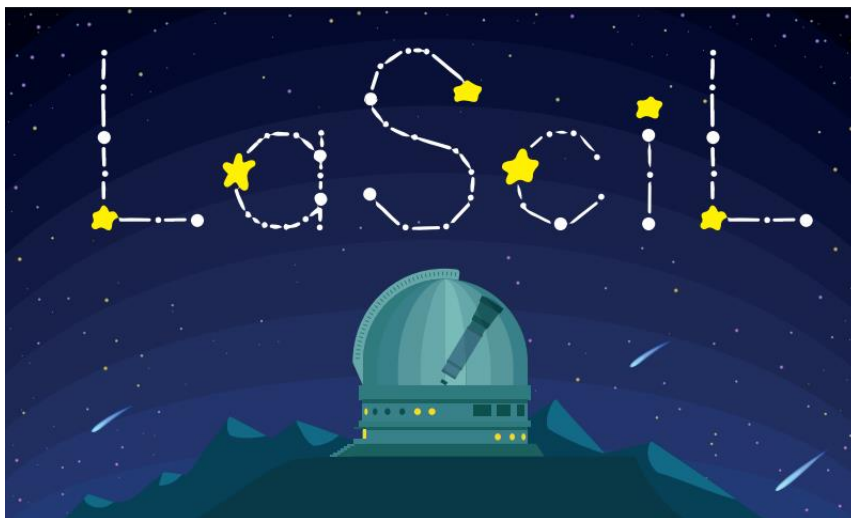

Φεγγάρι ή Σελήνη

Erasmus+

This project is funded by the European Union.

Δεδομένα εκπαιδευτικού

Εκπαιδευτικό Περιεχόμενο

Θεματική ενότητα/κεφάλαιο του Αναλυτικού προγράμματος: Συνώνυμες, σύνθετες και παράγωγες λέξεις

Βαθμίδα και τάξη: Δημοτικό - Τάξεις Ε' και ΣΤ'

Προαπαιτούμενες γνώσεις: Οι μαθητές θα πρέπει ήδη να γνωρίζουν ότι υπάρχει το διάστημα, ότι στο ηλιακό σύστημα που ανήκει η Γη υπάρχουν διάφοροι πλανήτες, κάποιων τα ονόματα θα τους είναι ήδη γνωστά και από προηγούμενες τάξεις ή και από άλλα μαθήματα.

Οργάνωση τάξης: Εργασία σε μικρές (δύο ατόμων) ή και μεγαλύτερες ομάδες (τριών – τεσσάρων ατόμων)

Απαραίτητα υλικά: Πίνακας, σύνδεση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολέας, χαρτί Α4, χαρτί κάνσον, μαρκαδόροι

Σύνδεση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα: Γεωγραφία, Φυσική, Μελέτη Περιβάλλοντος

Διάρκεια: Μία διδακτική ώρα

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Γνωστικοί

- Να διακρίνουν τις συνώνυμες λέξεις Σελήνη – Φεγγάρι – φεγγάρι.
- Να γνωρίσουν και να χρησιμοποιούν σύνθετες λέξεις με πρώτο ή δεύτερο συνθετικό τις λέξεις Σελήνη και φεγγάρι.
- Να κατανοήσουν τι είδους ουράνιο σώμα είναι η Σελήνη και ποια η σχέση της με τη Γη.

Συναισθηματικοί

- Να διερωτώνται για την αξιοπιστία μίας πληροφορίας.
- Να βελτιωθεί η στάση τους απέναντι στην επιστήμη.

Ψυχοκινητικοί

- Να μπορούν να ορίζουν με ακρίβεια το περιεχόμενο των λέξεων που χρησιμοποιούν.
- Να βελτιώσουν τις δεξιότητες συνεργασίας τους στο πλαίσιο μίας ομάδας.

Πλαίσιο αναδόμησης

Επιστημονική εξήγηση: Η Σελήνη είναι ένα ετερόφωτο ουράνιο σώμα και είναι ο μοναδικός φυσικός δορυφόρος της Γης. Οι δορυφόροι αλλιώς ονομάζονται και φεγγάρια. Στην περίπτωση της Γης επειδή είναι ένας ο δορυφόρος – φεγγάρι έχει καθιερωθεί το όνομα του να είναι και η ιδιότητά του, δηλαδή Φεγγάρι. Στην ελληνική γλώσσα συνηθίζεται επιπλέον η αρχαία ονομασία Σελήνη και τα σύνθετα και παράγωγά της.

Εναλλακτικές ιδέες των μαθητών: Οι μαθητές μπορεί να πιστεύουν σχετικά:

- Η Σελήνη είναι πλανήτη.
- Η Σελήνη έχει δικό της φως.
- Οι λέξεις φεγγάρι, Φεγγάρι, Σελήνη είναι ακριβώς το ίδιο.
κ.ά.

Εμπλοκή-Προσανατολισμός

Στον πίνακα έχουμε σχεδιάσει ένα πλαίσιο χωρισμένο στα τρία στο οποίο χωρούν τρεις λέξεις και ανοίγουμε την εφαρμογή <https://stellarium-web.org/> . Στην αναζήτηση βάζουμε το όνομα Σελήνη και βλέπουμε ότι δεν το διαβάζει. Ζητάμε εναλλακτική λέξη και βάζουμε τη λέξη φεγγάρι. Βλέπουμε ότι τη διαβάζει κι εξηγούμε στη συνέχεια τις διαφορές των τριών λέξεων και την αιτία της σύγχυσης:

φεγγάρι = φυσικός δορυφόρος (τα φεγγάρια του Δία)

Φεγγάρι = Το όνομα του μοναδικού δορυφόρου της Γης (από το αγγλικό Moon)

Σελήνη = Το αρχαιοελληνικό όνομα του φεγγαριού της Γης

Ερμηνεία: και οι δύο λέξεις στα ελληνικά σημαίνουν ένα σώμα που εκπέμπει φως και όλες χρησιμοποιούνται για το ίδιο ουράνιο σώμα.

Γράφουμε στον πίνακα σύνθετες και παράγωγες λέξεις με τη λέξη **Σελήνη** και **φεγγάρι** αναζητώντας τις στο λεξικό που ακολουθεί: <https://www.lexigram.gr/lex/omor/%CF%83%CE%B5%CE%BB%CE%AE%CE%BD%CE%B7#Hist3>

1 ο συνθετικό	2 ο συνθετικό	Παράγωγη

Ανάδειξη ιδεών

Ερώτημα
Τι είναι η Σελήνη;

Καταγράφουμε τις απαντήσεις ή υποθέσεις σε έναν εννοιολογικό χάρτη που δημιουργούμε στον πίνακα.
(καταιγισμός ιδεών, εννοιολογικός χάρτης)

Αναδόμηση ιδεών και Εισαγωγή νέας γνώσης

Απάντηση

Βλέπουμε το παρακάτω βίντεο μέχρι το 1:12
<https://www.youtube.com/watch?v=uyKuyWC5d4w>
<https://www.youtube.com/watch?v=xR3nzNzA1Do> από το 2:17 μέχρι το 2:31 και εντοπίζουμε και κυκλώνουμε στον εννοιολογικό χάρτη τις σωστές υποθέσεις εάν υπάρχουν και διαγράφουμε τις λανθασμένες. Επίσης τον συμπληρώνουμε με τις πληροφορίες από το βίντεο που ενδεχομένως δεν έχουν ήδη διατυπωθεί ως υποθέσεις.

Εφαρμογή νέας γνώσης

Καλούμε τους μαθητές να δημιουργήσουν μία αφίσα που θα σχεδιάσουν μόνοι τους, με τη Γη και με το εργαλείο <http://www.tagxedo.com/> δημιουργούμε ένα κολλάζ λέξεων στο σχήμα της Σελήνης το οποίο αφού το εκτυπώσουμε το προσθέτουμε κι αυτό στην αφίσα για να πάρει τη θέση της Σελήνης. Το κολλάζ θα περιέχει τα συνώνυμα της Σελήνης με τα οποία ασχοληθήκαμε.

Ανασκόπηση

Οι μαθητές μέσα στις ομάδες αναλαμβάνουν ρόλους και αναπαριστούν τη Σελήνη και τη Γη καθώς και την κίνησή τους.

Στη συνέχεια γράφουν πάλι ανά ομάδες σε ένα χαρτί τύπου post-it, κάτι καινούριο που έμαθαν για τη Σελήνη και δεν το γνώριζαν πριν. Τα χαρτάκια αυτά προστίθενται στην αφίσα.

Τέλος αναζητούν στα λεξικά τους φράσεις ή παροιμίες με τις λέξεις φεγγάρι, Σελήνη, σύνθετες ή παράγωγες και τις προσθέτουν κι αυτές στην αφίσα.